

PAPER DETAILS

TITLE: `YERELLİK` YERINE `SANALLIK` MI?: ELEKTRONİK TİCARETTE VERGİLENDİRMENİN
GENEL ÇERÇEVESİ

AUTHORS: Esra EKMEKÇİ

PAGES: 45-92

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/95701>

"YERELLİ ELEKTRONİK

Giriş

çük bir bölümünü o kurumlararası elektr yılında 280 milyar 1.2 trilyon dolara ula yükselmesi beklenm yona ulaşan interne müzdeki yıl internet rülmektedir⁵.

Elektronik ticaret kabet ölçeği ulusal o oyuncuların küresel

miklerini, ekonomik i
ye yönelik yasal düze
maktadır. Yeni ekono
sikleştirmekte, ürünle
tim kanalları açmakt

Elektronik ticare
linde, gerekse vergi h
lunmaktadır. "İnterne
ötesine uzanır. Bilgis
lerin küresel enforma
bir 'network'ler netw
verleşimi vardır. Hiç

yokluğunu da getirebilen uygun ortam yaratacak haklarını korumak için hiçbir düzenleme getirmeyen düzenleme lama amacı taşıyan sadece tüm bu müdahalelerin nırötesi doğası gereğidir. Böyle etkileşim içinde ekonomik akılculuğu, ve küresel işbirliği ça

benzetilerek yoğun bir
ra internet üzerinde sa
nun tümünün ticari o
nomik olduğu kadar s
ceği ileri sürülmüştür
de 1998'de tümüyle g

Özellikle endüstr
ilgili tüm politika belg
lararası kuruluşların
yan bu önerinin farklı
letler Gelişme Program

Ancak tüm bu nara bırakılacağı yol açmamalıdır. Ö bilişim ve iletişim ülkelerle az gelişmiş resel ölçekte ciddi rumun kapatılma cekte de bu tür so ği yönünde bir işa

ile ilgili konulara ve
dar çok geniş bir alan

İnternetin sınıröt
ni ekonomiyle ilgili y
uluslararasılık boyut
sıyla bu konuda yapı
ğıyle ve uluslararası
miş olması doğaldır.
G7, Dünya Ticaret Ö
rütmemektedir. E-ticare
çalışmalarda buluna

net üzerinde elektronik
yasal bir boyut ge
sası'nı hazırlamış
dan olmasa da ve
yakından ilgisi b
sürdürülen yazış
vb. konular bu m
rürlüğe girmiş ba
del Yasa, elektron
na ışık tutacak ba

lan birçok çalışma v
dürmekte ve konuyla
maktadırlar ki, bu ça
dirme ile ilgilidir.

İlk olarak ele alı
"fiziksel mevcudiyet,
prensiplerini belirley
temlerinin dışında k
ödeme sistemleri gib
relerini düşündürme
doğrudan ve dolaylı

- **Verimlilik:**
leri ve vergi
olduğu kad
- **Belirlilik v**
rinin bir işle
nasıl işleme
larını öngör
- **Verimlilik**
doğru mikt
potansiyeli

- Vergi toplama
malar, OECD
önerisi de d

- **Tüketim ve**

- Sınır öte
yönelik kur
zuata göre d
nin oluşmas
işbirliği sağl

Tüketim v

“Vergilendirme ması'nın, e-ticaret konusuna ağırlık önermektedir.”

Bu unsurların ağırlıkta olan iki yaklaşım, kamu hizmeti oluşturmuşlardır. Ülkede vergilendirilen hizmet ifası olarak k

OECD, e-ticare

nelgeler, özellikle iki
tin gelişimini geliştir
sal veri güvenliğini l
ğunlaşmış durumda
enformasyon altyapı
ortaya koymaya yön
zeyde gerek ülke yön
lum kuruluşlarından
Avrupa Birliği, son o
litikaları Avrupa ölçe
miş bulunmaktadır³

vergiden kaçınmak
gelirleriyle ilgili çık
mek için bu konula

Dolaylı vergile
uyumlaştırılmış ku
rin elektronik ticar
duğu gibi, açıkça K
te, elektronik ticar
nım, denetim ve uy
lerini değerlendirm

Raporun Hazıra
te KDV uygulamasıy
ler çerçevesinde kon

- Bu aşamada
ek vergi sal
çabalar mevo
lişimine uyg
ğunlaşacaktır
- Elektronik m
nın kullanım

zançları önleyecek s

Bu yaklaşım,
Vergilendirme Çerç
olarak, “bir ülkede
şından hizmet ve g
satın almaları dur
(matrahlarını) ve ye
koruyacak bir biçim
liğinden-vergilendir
mekanizmaları kul

manı ve ABD kayna

Önerinin gerek
metlere uygulandığ
geçilmesi için uyg
asıl düzenleme he
içindeki tüketiciler
lar, artık Topluluk
bir sağlayıcıyla ayn
tep kisini çeken de,
lik yıllık 100 000 E
sağlayıcılarının, en

- Örneğin b
- çimde yazılı
- Veri işleme
- benzer hizmet
- Enformasy
- Yıllık 100 000
- satıcılar mü
- “AB tüketici
- dışı operatör

dayatmakta zorlanana
sinin pahalı ve güç

İngiltere delega
sa vadeli bir çözüm
ci olarak KDV'den n
daha yakın bir işbir
sel olabilecek teknik
sinin kurularak, do
bu yolla sağlanmas

Ancak, diğer tü
cümeler ve e ticar

“Amazon” olmasıdır. geliştiği yer olması, sal düzenlemeye il- timleri ve endüstri- dığı ilk ülke olması, satışları gibi “uzak ve eyaletlerarası ve kazanan vergilendi- üzerinde gelişen ti- yabancı değildir.

Konuyla ilgili il-

dan yaratacağı yer v
lama vb. sorunları e

Ancak, raporda
geri kalanı arasında
ipuçları sunmaktadı
kaynak-temelli vergi
larının gözden düşün
ve yerleşim-temelli v
on) önemini artıracak
nin büyük bir kısmı
yaklaşım birçok ülke

Federal ITFA'nın geniş bir vergi serbest erişimi, mükerrer kaldırılmış bir moratoriumla ilgili olan yetlerinin düşürülmüştür. Erişim ile ilgili cari amaçlarla erişim net üzerinden dağıtımının server'ları ve mi kısıtlamak için

metler üzerine eyale
since yasaklamakta
altında olmayan verg
sunda eyaletleri özgü

Kanunun önemli
caret üzerine ITFA'n
deral vergi getirilmey
ral Hükümeti, intern
best bölge" olarak ila
gerekli tüm çabalar
ABD, DTÖ nezdinde

koymuştur⁶³. G7 Örgütü (DTÖ)⁶⁴ ile için küresel ticare uyumlaştırılması de değinileceği gibi internet üzerinde den muaf bir küre listirmektedir⁶⁵. Diğer birçok ulus ticaretin vergilend konusunda etkin diğ

lararası gümrük rejim
bir çalışma geliştirmi
ni kabul etmişlerdir.

Bunun yanı sıra,
mesi (GATS)⁶⁷ yetmiş
dan 1997 yılında im
kullanımıyla sınırötes
ralleşmesi konusund
leşme hizmet kavram
caret hukukunun
DTÖ'nün sağladığı bi

ne alan kırk sekiz
katılımcı ülkelerle
düzenleyeceği tica
çalışma grupları ta

Tüm bu sözleş
leri gibi bilişim ve
lerin farklı çekince
güçlü lobi faaliyetl
ri ve baskısıyla gü
herhangi bir itiraz

Aslında, hiçbir i
uygulamamaktadır,
Tüketim vergileri gib
olarak tartışılan bir
la iletimi ve indirilm
ması önerisi, sorunu
az gündeme gelmişti

Böyle uluslararası
Saray raporunda, "K
adlı belgede⁷² dile ge
muaf bir uluslararası

gündemine ABD d
lamda doğal karşıla
deri olarak, en büyü
1998'de yaptığı bi
%85'i, kullanıcıları
leşmektedir.”⁷⁴

ABD Moratoryu
le Nijerya, Mısır, Hi
şim ve iletişim end
özgün yapılarından

nen DTÖ Seattle Bakan-
maşık bir hal almıştı.
İşbirliği Örgütü ve di-
lerin de desteğini ala-
iki yıl daha uzatma ö-
gapur'un moratoryu-
öneriyi desteklediğin-
şatılmış, tarımla ilgili
gündemi belirlediği K-
den olarak en popül-
toplantıda olduğu g-

dijital uçurumun
talarında temeller

E-ticaretin ge
hukuku açısından
ruluşların yanı s
uluslararası resm
Ekonomik İşbirliğ
kasyon Birliği (ITU
Eğitim, Bilim ve
Uluslararası Stan

lerinin geleceğine ili
sunda yoğunlaşmak

İnternet ve verg
anekdot vardır: 183
prensiplerinin keşf
elektriğin yararları
Faraday'ın şu cevab
yacağını bilmiyorum
gün onu mutlaka v

“Elektriğin bab

rarlı olacaklardır.⁸⁴

İnternetin sınır-
sılık boyutu, biraz o-
zi etkisiyle, e-ticare-
yolunda bir benzetim
ve uluslararası tica-
yolu'nda olduğu gibi
(enformasyon) dolas-
duğu ileri sürülmel-
gilendirme ile ilgili

üzerinde işlem yapıp
da varolmayan vergi
'bayrağını' seçme in
yarlarını (yani 'elekt
leriyle yapılır. Firm
melli ürün ve hizm
tüm dünyaya sunal

Yukarıdaki alın
rak başlatılan ilk ta
tadır. "Coğrafi yer"
sistemlerinde önem

careti bu sorunlar
görünmemektedir.

Bununla birli
lerin ve bunlardan
vergi idareleri için
Bu sorunun çözü
yöntemlerinin e-t
uyarlanması; elek
açısından mümkün
tronik kayıtların k

lendirme yetkisini
kümülsü arasında a
lunması gerekir⁸⁹.
rellik ilkesinde oldu
sınırları içerisinde g
lüsü ile vergilendire
gibi kişisel ilişkinin

Vergilendirme
saptanması ve bun
neksel ticarete de
bi uluslararası verg

nerede gerçekleştiği soruları, gerek gelir gibi tüketim vergileri sorulardır. Dolayısıyla ölçüt olan gelirin eşitlendirilmesi açısından

Bu noktada, “y
üzerinden alınan ve
establishment”) kav
“fiziksel yer” olarak
hitmak başlangıçta

Yorumlanması Hakkında
maddedeki sabit iş
yeterli olduğu gerek
memektedir. Ancak
e-ticaret işlemlerinde
mıyla nasıl ilişkiler
yetlerin sanal ortam
özellikle birden çok
rumlarda gelirin ka

Hizmet sunucu
lebileceği kabul edi

İnternet sitelerinin sabit işyeri sayılması da olsa, OECD sabit işyeri sayıları ağırlık kazanmakta kavramları birbirle kavramı bu uyarlar rulmaya devam ede

Sabit işyeri kav ha önce olduğunda lederen beşmeç ol

ke ve kuralların ulusal mevzuatların uy Bu bakımdan, e-ticinde, mümkün olde bir yaklaşım gelişmiş yaklaşımdan

Konuya dar mülleme ülkesinin tesp taşımaktadır. E-Ticise “işyeri” tespiti özancı gayrimenkul

gibi dijital ürünler
ride yer alan ürünle
mektedir. Mevcut v
bu ürünlere uygula
mi farklılaşmış ve
Dijital ürünler için
birçok uluslararası

ABD'de dijital
vergilendirileceği, s
(taxes) nasıl uyumla

gayri maddi, yazılın
edilen gelirin ise gay
sine ilişkin yaygın e

Anlaşma hukuk
da gayri maddi hak
sonuçları bulunmak
de edildiği takdirde
gayri maddi hak be
hakkı genel olarak i

E-ticarette elde

lanan, elektronik
muaf tutulması k
dijital ürünlerin b
edilip bu kapsa
ABD'nin eğilimi bu
se diğer bazı ülkel
de bulunmaktadır

c) Yeni pazar

İnternet me

pazarlama teknikle
ha zayıf değeri
toplama birimleri
tir. Özellikle gelir
gelirin niteliğinin
güçlükler yaratabi

d) Yeni varlık

İnternetin ve
set) türleri de orta

çüde güçleştirmekt
arasında gerçekleşt
cevap bulmak artıl
düzenli denetimleri
ya çıkacaktır. Daha
ve vergiden kaçınm
cek bu sorunlar, ve
nolojisi kullanımlar
girmeleri ve aralar
runluluğunu doğur
samlı çalışmalar u

mali yükümlülükler
nuçlar doğurabilecek

Sonuç

Küresel ölçekte
ticaretin vergilendir
nun bulunduğu, b
ABD Federal Hüküm
dığı ve belirleyici ni
sistemlerini etkiley

çekleştirilmesini
netimini güçleştiri

E-ticaretin ve
kүн olduğu ölçüde
ler koymamak b
vergi hukukumuz
mel ilkelerinden
vergiyi doğuran o
sürecinde sanal o
lebilecektir. Gerç

dırlar. Tüm küresel ve iletişim teknolojilerinde de paylaşım denumlanan sorunun alındığının bilinciyle da çözümlenmesi, ü sağlayabilecektir. E sağlayacağı artı değ kadar etkin katıldığı mamalıdır.

Dünyanın oldu